

K.K.'11.C.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

1958+1974YILLARI CANLI

HATIRALAR!

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

HATİCE İPEKOĞLU

DANIŞMAN

DOÇ.DR.BÜLENT YORULMAZ

2000

LEFKOŞA

ÖN SÖZ

Tarihli çerçeve içerisinde gelişen olayları, savaşları yaşayan kişiler ömürleri boyunca yaşadıklarının etkisini üzerlerinde taşırlar. Bu süre içerisinde insanın, bilhassa bizler gibi savaş kavramının realitesini yaşamamış gençlerin, bu konuya karşı duyarlı olması ve yaşanan olaylardan kendince bir pay çıkarmasını bilmesi gerekir.

Bu amaçla yola çıkarak, 1958-1974 yılları arasında Kıbrıs Türk Toplumu'nun yaşadığı savaş yıllarını ve Rum > tedhişçiliğini "Canlı Hatıralar" başlığıyla derlemeye çalıştım. Görüştüğüm kişilerin tümü olayları bizzat yaşamışlardır. Anlatıcılar acı hatıralarını aktarırlarken kimi zaman o anıları yeniden yaşadılar, kimi zaman ağladılar; kimi zaman da hiç bitmeyen nefretlerini yinelediler.

Canlı hatıraları oldukları gibi kabul etmenin yanında; olayların geçtiği yer, zaman, tarihi (çevre) ve yaşam koşullarını dikkate alarak incelemek sanırım en doğru yoldur. Bundan dolayı hatıraların kaleme alınırken, onlar üzerinde büyük değişiklikler yapılmadı. Kendim dev bulmadım ve yalın bir şekilde şahısların duygularına da yer vererek gerçekleri saata may uygun gördüm.

Derleme esnasında gittiğim yerlerde genel olarak karşılaştığım nokta kişilerin anılarını anlatmaktan çekinmeleri oldu. Bunun nedenini henüz tam manasıyla anlamamakla birlikte, yazıya geçirilecek anıların başka kimseler tarafından okunacağından duydukları sıkıntıdan ibaret olduğunu tahmin ediyorum. Oysa bu araştırma, onları rencide etmenin, rahatsız etmenin aksine, ileride gelecek nesillere milletin tarihini tanımaları açısından ışık tutacaktır.

Araştırmada saptanan olaylar öncelikle kronolojik tasnife tabi tutulmuşlardır. Ardından bazen gözleme dayalı, bazen de anlatıcının ağzından olaylar anlatılmıştır.

Derlemedeki kaynaklarım en başta bana olayları anlatan kişilerdir. Ancak onların yanında siyasi olayları takip ederken, Dr. Vehbi Zeki Serter ile Ozan Zeki Fikretoğlu'nun "Kıbrıs Türk Mücadele Tarihi" isimli eserinden büyük ölçüde yararlandım.

Mezuniyet çalışmasını hazırlarken öncelikle bitmek tükenmek bilmeyen sabrı ve engin bilgisi ile bana öncü olmuş, Yakın Doğu Üniversitesi, Fen-Edebiyat

Fakültesi Dekanı, Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı saygıdeğer hocam Doç.Dr. Bülent Yorulmaz'a yardımlarından ötürü sonsuz teşekkürlerimi sunarken, Bülent :Sey'in dışında :fikirlerinden ve bilgilerinden yararlanmış olduğum tüm hocalarıma da teşekkür ediyorum.

Ayrıca tarihi gerçekleri bana ayrıntısıyla anlatıp, tarihi tannnama yardımcı olan sevgili annem Hayriye G. İpekoğlu'na, desteğini hiçbir zaman benden esirgemeyen aileme, çalışmada bana anılarını anlatan, dayım Hüseyin Büyükoğlu'na, dayımın kayınpederi Münür Çakmak'a, Mustafa Gürgöze'ye, Aysin Karaderi'ye, annemin kuzeni. Aytaç Çağın'a ve tesadüfi bir şekilde tanışmamıza rağmen anılarını anlatmaktan kaçınmayan Zarif Önal'a, Zahid Pamukçuoğlu'na sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yakın Doğu Üniversitesi{ Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olma aşamasında saygıdeğer hocalarımızın dört yıldır bizleri aydınlatmış olduğu./bilgilcr>ışığında,en iyisini yapma hedefiyle oluşturduğum bu derleme çalışmasında.}gqzd~ıkaç~. nok:tlar. olmuşsa; şimdiden özür diler, bu ödevin ileride./ gçmişei.ışık Jut111asının. yanında bizlerden sonra gelecek öğrencilere de yararlı olmasını temenni ederim.

Hatice İPEKOĞLU

Lefkoşa, 2000

İÇİNDEKİLER

KONU : SAYFA

GİRİŞ	7-8
1. 1958-1960 YILLARINDA YAŞANMIŞ CANLI HATIRALAR	
1.1 MUSTAFA GÜRGÖZE	10-12
1.2 ZARİF ÖNAL.....	13-14
1.3 ZAHİD PAMUKÇUOĞLU.....	15-18
2. 1960-1967 YILLARINDA YAŞANMIŞ CANLI HATIRALAR	
2.1 MÜNÜR ÇAKMAK.....	20-21
2.2 ZARİF ÖNAL.....	22
2.3 AYTAÇ ÇAGIN.....	23-25
2.4 HAYRİYE G.İPEKOĞLU.....	26-29
3. 1968-1970 YILLARINDA YAŞANMIŞ CANLI HATIRALAR	
3.1 AYSIN KARADERİ.....	31-32
4. 1974 YILINDA YAŞANMIŞ CANLI HATIRALAR	
4.1 AYSIN KARADERİ.....	35-36
4.2 HAYRİYE G.İPEKOĞLU.....	37
4.3 HÜSEYİN BÜYÜKOĞLU.....	38-41
4.4 MÜNÜR ÇAKMAK.....	42
4.5 ZARİF ÖNAL.....	43-44
5. İNDEKS	
5.1 KİŞİ ADLARI İNDEKSİ.....	46-47
5.2 YER ADLARI İNDEKSİ.....	48-49

GİRİŞ :

Tarih milletlerin varoluş süreçlerini anlatır. Bu sürecin her bir sayfası bir dönüm noktası ise bunu geleceğe nesillerine aktarmak gerekir.

Bugün tarih kitapları n\ ama~a 1a2fu, ~\mTum\ a n\ ama~a \infü ÖJl-n\ okutulur. Tarihi anlayabilmenin bir> başka yolu o tarihi yaşayanlardan canlı hatıraları dinlemektir. Bu gaye ile> bu çalışmaya başladığımı önsözde de belirtmiştim. Ancak bu amacın dışında canlı hatıraların yanısıra tarih içerisindeki siyasi gerçekleri göz ardı etmemelidir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bugün onyediyi yaşında gencecik bir devlet. Ancak gerisinde birçok dönemeçten geçmiş bir toplum var.

1955 1 Nisan'ında Rum tedhişçiliği hüküm.et binalarının bombalanması ile başlar. Bombalamanın ardından..Rumlaringiliz Hüküm.etinekarşı gelirler ve adayı özgürlük uğruna kana boyamaktan çekinmçyeceklerini ifade ederler.

Bunun üzerine Londra<Konferansı İngiltere; Yunanistan ve Türkiye arasında yapılır ancak yine sonuç alınamaz.

Bu tarihten itibaren Türk-Yunan ilişkilerinde bir gerginlik meydana gelir ve buna bağlı olarak Kıbrıs'ta Rum tedhişçiliğihızla artar.

Kendini koruyabilmek maksadıyla Türk Toplumu 1958 yılında Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT)'m kurar. Artık ortada kabul edilmesi gereken bir Kıbrıs sorunu vardır. Bu sorun 25 Kasım-4 Aralık 1958 tarihleri arasında Birleşmiş Milletler Komisyonu'nda incelemeye alınır. Bu inceleme neticesinde Zürih ve Londra Antlaşmaları 19 Şubat 1959'da İngiltere, Yunanistan, Türkiye, Kıbrıs Türk ve Rum toplumları arasında imzalanır. Bu önemli antlaşmada Kıbrıs'ta.bir Cumhuriyetinkurulacağı öngörülyord1.1:

1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti Zürih: ve Londra Antlaşmalarında alınan kararlarla kurulur. Devletin tüm birimlerinde %70 Rum - %30 Türk oranı mevcut idi.

Rum liderliğinin amacı İngiltere Hüküm.etinin yönetimden çekilmesini sağlamak olduğu için önceleri bu anlaşmaya olumlu bakarlar. Ancak daha sonra

Akritis Planı cı.ecl.ig.iniz . \)anı . (Yı:ta-ya Ko-yar\ar : ve Y...on'il, CııııD.unı-yeW ım ve antlaşmalarını yürütmeyeceğini kanıtlayarak Anayasayı bir kenara iterler.

Asıl amaçları adayı ENOSİS adını verdikleri planla Yunanistan'a bağlamaktı. Bu planı gerçekleştirecek olan tabii ki EOKA idi.

1960-63 yılları arasında EOKA'nın yıkıcı faaliyetleri yoğunlaşır. 1963 Aralık ayında ise Rumlar resmen Türk Toplumuna saldırmaya başlar.

Önce Lefkoşa sonra sırasıyla Arpalık, Boğaz, Larnaka, Mağusa, Lefke, Yeşilırmak, Erenköy, Limasol ve Bafta şiddetli çarpışmalar meydana gelir ve Türk Toplumuna birçok şehit verir.

Bu gerginlik tam onbir yıl sürer. 20 Temmuz 1974 sabahında ise Türk Hava Kuvvetleri'ne bağlı nakliye uçakları ile Türk Deniz Kuvvetleri'ne bağlı zırhlı gemilerin Beşparmak Dağındaki Rum-Yunan askeri hedeflerini bombalamalarıyla I.Bariş Harekatı başlamış olur. 14 Ağustos 1974'te ise II.Bariş Harekatı gerçekleştirilir ve artık Rum ile Türk Toplamları arasında bir sınır çizilir. Böylece Türk Toplumuna kendine ait topraklarda Rum zulmünden uzak özgür bir hayat yaşamaya başlar.

Tarih kitaplarında yazılı olanlar, dünyaca bilinenler, işte bu saydığımız olaylar. Ancak halkın içinde yaşananlar, vahşetin, zulmün ve caniliğin bir göstergesi. Bu yüzden genç nesil, bu caniliği ezberlemeli, tarihini, ecdadlarının yaşadıklarını öğrenerek vatanından asla ödün vermemelidir..

1. 1958-1960 YILLARINDA YAŞANMIŞ CANLI HATIRALAR

1.1 MUSTAFA GÜRGÖZE

Mustafa Dayı her zamanki esprili, güleryüzlü tavırlarıyla kapıdan içeriye giriyor. 65 yaşının tadını çıkaran bir insan. Bana yaşadığı acı-tatlı hatıralarını anlatmasını istediğim an; "Seve seve" diyor. Ancak o mutlu esprili yüz birden sapsarı kesiliyor, hüzün kaplıyor gözlerini. Şaşıyorum ve kendi kendime soruyorum: "Niye hüznlendirdin adamcağızı" diye.

İngiliz İdaresi Kıbrıs'ta devam ederken 1955 yılında İngilizlerin National Service adlı servise bağlı olarak Kıbrıs Valiliği'nde çalışmaya başlamış. National Service aracılığıyla birçok kez Mısır, İngiltere, Almanya gibi ülkelere gönderilmiş. 1958 yılında EOKA tedhiş örgütünün açığa çıkması adada gerginliği başlatmış oluyordu.

Mustafa Dayı bir başka pencereden bakıyor olaylara ve EOKA'nın gayesinin adayı Yunanistan'a bağlamak olduğunu <söylüyor>. EOKA için adada Rum Toplumundan/ başka ikitoplu..ın daha yıldı.;<İngilizler ve Türkler. Her ne kadar Türkleri yok etmek istiyorlarsa, İngilizleri<: de adadan bir an evvel çıkarıp kötü emellerine ulaşmayı hedefliyordu. 1958'de insanların artık sokakta dolaşmaya korktuğunu ifade ederken gözlerinin bir anda nefretle baktığını görüyorum. Ardından bu şen adam çehresini buruşturarak başlıyor en acı gününü anlatmaya :

"EOKA'nın İngilizlerle bitmek bilmez bir hesaplaşması vardı o yıllarda. Ben National Service' de görev yapmaktaydım. Lefkoşa Vali Konağı'nda idim. İngiltere'nin Kıbrıs Valisi Sir John Harding de bu konaktasikamet ediyordu. Yakın arkadaşlarımdan biri - o benim en sevdiğimdi - Hardıng'inkorumasıydı 10 yıllık bir dostluğunuz vardı. İçtiğimiz su ayrı gitmezdi. Bir gün EQ10Vnın ele başları Sir Hard.ing'.e karşı bir suikast planı hazırlarlar ve pıll plain ııygitlamayakoyarlar. Lefkoşa Vapı; I<.onağı'na giden yolun biri+bölümünde<bir köprü -vardı. EOKA, köprü altına i.yerleştirdiği bombayı Sir Harding'ın .arabası köprüden geçerken patlayacaktı Böylece hem İngiltere hükümetine karşı güç gösterisi yapacaklar, hem de Kıbrıs'ta Rum tedhişçiliğini büyük ölçüde çökerten askeri Vali Sir John Harding'den intikam alınış olacaktı.

Planı u.~iu.\atket\ u.fak b\l c\.\a\~rzñk ~()t\u.cu.n.c\,a 'J aü'mm. ataba~1 kö1)tü.c\,et\ geçtikte!\ sonra bomôayı patlatırlar. Vali kurtulur ancak durum özellikle benim için o kadar da basit değildir. Çünkü Vali'nin arabasının arkasından gelen korumaların bulunduğu araba bombanın patlamasıyla birlikte köprüyle havaya uçar. Olay yerine giden ilk kişilerden biri bendim. Ancak karşılaştığım manzara yürekler acısıydı. Candan çok sevdiğim arkadaşım üç-beş hain EOKA'cı tarafından yedi-sekiz parçaya bölündü. Cesedini ellerimle topladım. Hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordum. Ancak bu durum beni öyle derinden etkilemişti ki Rum toplumuna olan düşmanlığım, nefretim, kinim anlatılamaz derecede büyümüştür."

Gözlerine bakıyorum. O kini, o nefreti açıkca görebiliyorum. Mendille gözlerini silerken bana gülümsüyor ve "yaşadığın zamanın kıymetini iyi bil" diyor.

1959 yılını ona hatırlatan bir başka acı hatıra olduğundan bahsediyor.

Ayostimitos adlı Rum köyünde: Sargon Haman isminde çok iyi, mütevazı, iyi yürekli bir İngiliz Ordu mensubunun yaşadıklarına şahit olmuş. O sıralarda hala İngiliz Valiliği'ndeki görevindeymiş. Ordu içerisinde saygın bir yeri olan Sir Hamon, kişisel hayatında da aynı disiplini ve saygınlığı koruyan bir insanmış. Ailevi değerlere oldukça önem verir, çocuklarıyla bir arkadaş gibi geçinirmiş. Evinin bahçesinde çalışan bahçıvanı dahi ailesinden birisi gözüyle bakar, onun sorunlarıyla yakından ilgilenirmiş. Mustafa Dayı özellikle 1958-1959 yıllarında Rumların İngilizlere karşı olan düşmanlığını ineliyor ve ekliyor;

"Sargon Hamon'un bahçıvanı bir Rumdu. Uzun bir süre yanılmıyorsa yedi-sekiz ay onun bahçesinde çalıştı. Ancak bir gün ekmeğini yediği insana nankörlük etti ve Sargon Hamon'un evinde bulunan Hamon'uu özel silahını çaldı. Hırsızın kendisi olduğuna dair hiçbir ipucu bırakmadı ve olaydan hiç haberi yokmuş gibi davrandı. Kısa bir süre sonra da işten ayrılmak istediğini söyledi.

Aradan sanırım 1-2 ay gibi kısa bir süre geçti. Sir Hamon bir gün küçük kızı ile dondurma almak için gezici dondurma arabasına doğru yürür. Dondurma arabasındaki satıcı birkaç ay evvel yanında çalışan bahçıvandı. Ancak bunun

farkında olmayan Sargon Hamon kızının gözleri önünde yine kendi tabancasından çıkan kurşunlarla orada can verir.”

Mustafa Dayı, 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasına yakın bir zamanda yine tayin nedeniyle İngiltere'ye dönmüş, şu an hala İngiltere' de yaşıyor.

1.2 ZARİF ÖNAL

Zarif Teyze ilerleyen yaşına rağmen çalışmaktan hiç bıkmıyor. Onu ziyaretimde de kendisine ait işyerinde azimle çalışırken beni karşıladı. Gayet hoş, tatlı dilli bir insan. Beyazlaşan saçlarının, gülen gözlerinin ardında oldukça çetin günlere dair anılar var.

"O günleri anlatır mısınız" dediğimde derin bir ah çekiyor ve söze 1958 yılı ve öncesinden başlıyor. Ağırdağ'da yaşadığı günlere dair anılarında "zorluk" söylediği ilk kelime oluyor.

"1953 yılında Makarios'un saçının arasında silah bulunmasıyla başladı herşey. O dönemde Kıbrıs'ta İngiliz İdaresi olmasına karşın Rumlar sürekli ufak tefek kıvılcımlarla idareyi kendi ellerine almak istiyorlardı. Makarios'un üzerinde buldukları silah nedeniyle onu Seyşel Adaları'na sürmeleriyle Rumlar hiddetlenmeye başladılar. İskele limanına gelen gemilerden alınan silahları kamyonlarla Baf şehrine götürüyorlardı."

Zarif Teyze henüz İngiliz İdaresi'nin yaşandığı yıllarda Rumların yalnız Türklere değil, İngilizlere de düşmanca hareketlerde bulunduklarından bahsediyor.

"İngiliz Orduları dağlara askeri kamp kuruyorlardı. Bu askeri kamplardan birine patates satıcısı olduklarını söyleyerek yaklaşan bir grup Rum sekiz İngiliz askerini benzinle yakmışlardır. Çevreden gelen bu haberler beni asla korkutmadı. Korkmak gibi bir hakkımız yoktu çünkü o dönemde cesaret en mühim şeydi."

1952 yılında evlenerek Ağırdağ'a yerleşen Zarif Teyze Rumların saldırıları nedeniyle 1957 yılında Boğazköy'e taşınmak zorunda kalmış.

"Ağırdağ'da ilkokul yoktu. Köy çocukları Boğazköy'de bulunan ilkokula yürüyerek gitmek zorundaydı. İklim koşulları yanında her gün çevreden gelen saldırı söylentileri beni düşündürmeye başlamıştı. Çocuklarım bir-iki sene sonra okula gitmeye başlayacaktı. Bu koşullarda onları tehlikeye atmak korkunç birşeydi. Kocam Lefkoşa'da Bandabulia (Belediye Çarşısı)'da esnaftı. Ancak o günlerde çarşıda yaşadığı birçok kötü olay onun oradan ayrılmasını gerektirdi. Bu

olaylar genellikle Rumların Türk esnafına karşı saldırılarıyla. Kocamın yaşadığı bu olaylardan sonra Boğazköy'e taşındık ve orada bir bakkal dükkanı açtık."

1.3 ZAHİD PAMUKÇUOĞLU

Zahid Bey aslen Diyarbakırlı, Ankara İlahiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Yedek Subay olarak vatani görevini yapmış. Kıbrıs olaylarına katılışı oldukça ilginç. Bu ilginç olayı kendisi bugün hala şaşkınlıkla anlatıyor. Sesinin titremesi o anı yeniden yaşadığını gösteriyor. Heyecanla anlatmaya koyuluyor;

"Vatani görevimi Ankara'da yapıyordum. 1958 yılının başlarıydı o zaman. Vatani görevi tamamlamama yakın bir zamanda Eğirdir Dağcılık Okulu'na gönderildim. Burada dağa tırmanma ve dağda yaşam gibi dersler gördük. Daha sonra da Ankara'da telsizcilik kursları gördük. Gördük görmeye de niçin bu dersleri aldığımızı anlamamıştım. Terhis olduktan kısa bir süre sonra askerde de komutanım olan Binbaşı İsmail Tansu Bey bir gün beni yanına çağırdı. Binbaşı İsmail Bey Ankara'daki Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) bürosunda temsilciydi. Beni neden çağırdığını anlayamadım. Onun söylediği. Fakat sonra 'Artık terhis oldunuz Zahid Bey, bundan sonra özel hayata atılacaksınız. Ancak biz size başka bir teklif sunmak istiyoruz. Sizi Kıbrıs'a göndereceğiz. Aileniz sizin Kıbrıs'a gidiş nedeninizi mesleğiniz icabı gezici vaiz olarak bilecektir. Ailenizin yanında tüm basın da aynı şeyi bilecek. Ancak bunların arkasında sizin asli göreviniz TMT'nin geliştirilmesine katkıda bulunup yaygınlaştırılmasını sağlamak olacaktır. Bu görevden hiçbir maddi menfaat beklemeyiniz. Ölüm her an kapınızdadır. Bunu göz ardı etmeyin. Kıbrıs'ta İngiliz İdaresi'nin yarım dae Kıbrıs Türk ve Rum toplumları vardır. Bu toplumlar içerisinde her an çıkabilecek hain kişiler sizi ihbar ettikleritaktirde bu hayatınızın sonu olabilir. Eğer ölüm gibi bir konu olursa ailenizin nedenini araştırma gibi bir şansı da olmayacaktır. Gizlilik oldukça önemlidir. Size bu konuda düşünmeniz için 15 gün süre veriyorum. Ailenizle konuşun." İki kelime karşısında ne diyeceğimi şaşırdım. "Efendim bana öyle kutsi bir görev bahsediyorsunuz ki düşünmeye ne gerek olduğunu ne de zaman olduğunu söylemeke istiyorum. Eğer öleceksek bu buradaveya Kıbrıs'ta olmuş ne farkeder? Teklifinizi kabul ediyorum. 15 gün gibi bir düşünme süresine de ihtiyacım yok. Kararım kesindir." Dedim ve Binbaşı gözleri yaşlı bir şekilde beni

benim Türk olduğumu anlarsa yakalanabilirdim. Diğer taraftan Volkswagen bir arabayı bana verdiler, fakat benim ehliyetim yoktu bir de yolları bilmiyordum. 'Bunu nasıl başaracağım?' dediğim zaman ise Necmettin Bey bunu yapmak zorunda olduğunu ve bunun bir emir olduğunu sözlerine ekleyince itiraz hakkım kesinlikle ortadan kalktı."

O durumda duyduğu endişe sadece silahların ortaya çıkmasından kaynaklanıyormuş. Ama görev kutsaldır diyerek doğru dürüst kullanmasını bilmediği halde arabayla yola koyulmuş.

"Gece saat 11.00'de yola çıktık. Yanıma bir genç verdiler ama o da bana keza ne yolları biliyordu ne de araba kullanmasını biliyordu. Mağusa'ya giden iki yol vardı. Biri köylerin içinden Akdoğan'dan geçirdi. Diğer ise ana yoldu ve o da tehlikeliydi. Saat 03.30'da silahları yükleyerek geriye döndük. İstikamet Lefkoşa idi. Akdoğan köyünden geçtik ve oradan da bir Rum köyüne doğru ilerliyordum. Ancak köyün girişinde bir kavis vardı. Bu kavisin ardından da yolun iki yanında evler vardı. Yol oldukça dardı. Benim, yolun bu kısmında kavisten haberim yoktu. Ani bir girişle direksiyonu ters tarafa büküm. Zaten acemiymdim. Bu hızla araba yolun kenarında bulunan evlerin duvarına çarptı. Önce sağa, sonra sola derken bir ara arabanın sağ ön ve arka tekerleklerinin havada gittiğini hissettim. Haliyle arabanın yönü de tersine dönmüştü. Bu arada meydana gelen gürültü nedeniyle insanlar evlerinden çıkmışlardı. Onları görür görmez telaşa kapıldım. Arabanın yönü Mağusa tarafına doğru olduğu için gaza bastım ve mecburen Mağusa'ya geri döndüm. Aradan bir saat gibi bir süre geçti; Yeniden aynı yoldan ancak bu kez daha tecrübeli bir şekilde geçtim. Yolun girişindeki kavise oldukça çok dikkat ettim. Sonuçta sağ salım yakalanmadan silahları Lefkoşa'ya götürmeyi başardım. Ama Olgun yaşadığım korku ve heyecanı unutamam."

Zahid Bey geçmişte araba konusunda yaşadığı bu ilk olayı anlatırken kendi kendine gülüyor da. Ama önemli olan her ne koşulda olursa olsun o görev yerine getirmektir.

Zahid Bey bugün Din İşleri Dairesi'nde asli mesleğini yerine getiriyor. Şu an birçok camiye geziyor, imamları teftiş ediyor ve bu konuda çalışmaları yapıyor.

1961 yılında Türkiye'ye geri dönmüş. Londra'da Kıbrıs Türk Temsilciliği görevinde bulunmuş. Fakat Kıbrıslı bir Türk hanım ile evlenmesi nedeniyle de bugün Kıbrıs'ta yaşıyor.

2. 19604967 YILLARINDA YAŞANMIŞ CANLI • HATIRALAR

1960 yılında doğdum. İlk ve orta öğrenimi Akıncı İlk ve Orta
Okullarında geçirdim. İlk defa ortaokulda öğretmenim

2.1 MÜNÜR ÇAKMAK

Münür Dayı altmışbeş yaşında sempatik şen bir insan. Sigarasını yakıyor, "Neler yaşamadık ki?" diyor. 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti kurulduktan sonra adada Türk ve Rum toplumlarının sözde ortaklığından bahsederken bir devlet dairesinde yaşadığı olayı anlatıyor.

"Nüfus kağıdı almak için Rum Kaymakamlığı'na gittim. Kapıda bulunan Rum askerleri üzerimi yokladıktan sonra beni içeriye aldılar. 1934 doğumlu olduğumu söyledim. Oradaki memur ismimin gerçekten de Münür Çakmak olduğuna dair yemin etmemi istedi. Benim gibi oraya gidenlerin yemin etmeleri için bir İncil ve bir de Kuran-ı Kerim orada vardı. Elimi Kuran-ı Kerim'in üzerine koyarak yemin ettim. Ardından bu işlemler için benden 4 şilin istediler. 4 şilin 2'si nüfus kağıdı işlemleri için, 2'si de EOKA terör örgütüne yardım için, Bizi katletmeleri için onlara bir de parayardımları yapıyorduk. Ama buna mecburduk, parayı-vermememiz halinde elleri tetikteydi, Her an için bizi yine öldürebilirlerdi.?"

Devlet dairesinden çıkıp da yeniden evine gideceği sırada, yolda kendilerini yoklarmış.

"Giyim eşyaları alabilmemiz için Türk tüccarlar köye gelir giderlerdi. Ancak Türk tüccarlar, Rum tüccarlara göre daha pahalıydı. Türkler mahsüllerini Rumların baskısı ile ucuz bir fiyata Rumlara satıyorlardı. Rumlar da aldıkları malları diğer Türklere iki misli fiyatına satarlardı. Rumdan pahalı malı alan Türk tüccarlar mecburen halka daha pahalı satmaktaydı. Hal böyle olunca Türkler de dahatı verdiğini için Rum tüccarları tercih ediyordu. Amaç yine Rumun kendi ürününü satması ve Türk tüccarların iflas etmesini sağlamaktı.

Köyün ihtiyaç malzemesi getiren bazı Türkler var. Ancak köyün girişinde Rumların baskıları vardı ve köye girerken bu insanları yoklar bazı değerli eşyalarını alırlardı.

1963 yılında Baf'ta bulunan 2 camiden birinde hoca öğle namazı için ezan okurken Rum terör elemanları camiye mermi yağmuruna tuttular. Cami minaresi ile birlikte yerle bir oldu. Hocası da öldü. Bu açıkça gösteriyor ki yalnız Türklüğümüze değil Müslümanlığımıza karşı da bir savaş açmışlardır.

Herhangi bir hastalık durumunda hastahaneye gidemiyorduk. Bu yine Rum korkusundan kaynaklanıyordu. Ancak Makarios'un... tanıştım. O an b'rr 1'ürk doktoru Dr.İhsan Ali bir haindi ama doktorluğuna diyecek yoktu, ona giderdik.

1963 olayları başladığı zaman Rumlar bizim köyümüze de saldırırlar; Onlar saldırınca diğer Türk köyüne kaçtık ve orada olaylar yatışınca kadar 1-2 gün kaldık. Köyümüz 1000 nüfuslu bir Türk köyüydü. Elektriğimiz yoktu. Rumlar bizim köyümüzün yanındaki Rum köyüne elektrik götürmek istiyordu. Ama önce bizim köyden elektriği geçirmeliydi ki sonra kendi köyüne elektriği götürebilsin. Sırf bize elektrik vermesin diye kendi köyünü de elektriksiz bıraktı. Köyümüz yani Ayanni (Aydıncöy) 1974'e kadar elektriksiz kaldı."

Münür Dayı görünürde olmayan Türk-Rum sosyal hayatını gözler önüne serdi. Ardından "Falcı gibi inşaatçı" diyerek bir diğer anısını anlatmaya başladı.

"Evimi tamir ettirmek maksadıyla daha ucuza çalıştıktan- için Rum gençleri ile anlaştım ve onlara tamir için gelmelerini söyledim Bizim özümüzde olan bir geleneğimiz misafirperver oluşumuz bir de sıcak kanlılığımızdır.

Evimi tamir için gelen bu gençlere elimden gelen kolaylığı gösterdim. Hatta öğle vaktinde hanımımın pişirdiği yemekten onlara da verdim. Gerekli hürmeti onlardan esirgemedim. Tüm bunları onlara paralarını ödememe rağmen yaptım. İşleri bittiği zaman gitmeden önce yüzüme baktılar. Yüzlerinde alaycı bir gülümseme vardı. Sonra 'Ne yaparsan yap bre Türk bu ev eninde sonunda bizim olacak!' dedi. O an başımdan aşağıya kaynar sular dökülmüştü sanki. Ellerimi bir yumruk halinde sıkıttım ama kendime engel oldum. Sonra onları evden kovdum. Koşa.Yko.şa kaçtılar. O gece otururken kendi kendime düşündüm. 'Falcı mı bu adam da bana bunları söyledi?' dedim. Ancak yıllar sonra bu adamda falcılarda olan ruhun olduğuna inanmaya başladım. Ancak gerçek daha başkaydı. Onlar bizim haberimiz so. lmadabizim kaderimizi yönlendiriyorlardı bile!"

2.2 ZARİFÖNAL

Zarif Teyze 1963 olaylarının patlak verdiği ilk gece hakkında ilginç bilgiler verdi.

"Bizim bakkal dükkanımızdan sürekli alış veriş yapan bir müşterimiz vardı. 20 A.P.A. IV akşam üzeri yine geldi. Austin marka bir arabaları vardı. Adam ailesi ile birlikte süt almak için bize uğradılar. Onlara sütü verdim biraz konuştuk ve bana en sonunda "Allahısmarladık" dediler ve gittileri. Gidiş o gidiş oldu. O gece Tahtakale'ye giderlerken adamı ve karısını Rumlar öldürürler. Ertesi gün de Lefkoşa Türk Lisesi'nde bu olayı protesto etmek için birçok olay meydana gelir.

21 Aralık akşamında ise Rumlar Darboğaz'a doğru yürür. Boğazköy'ün girişinde kızkardeşim oturuyordu. Kızkardeşimin kocasını dövdüler. Daha sonra teyzemin kızı Suna, bugünkü Boğaz Piknik Alanı'nın bulunduğu zeytinlik alanında idi. Rumların köye girdiklerini görünce hemen köye koştu ve herkese haber verdi. Köy halkı ilkel aletlerle 11 kişi yaklaşık 100 kişilik bir Ruma karşı yürüdüler. Çok çetin bir çatışma yaşandı. Ama çok başarılı oldular. Su deposunun yanındaki İngiliz evlerine erzak depolayan Rumlar bu evleri Türklere, köylülerimize teslim etmek zorunda kaldılar. Ama yine de 1 kişi şehit olmuştu. Benim evim 3 odalı idi. Evimin iki odasını Mücahitlere verdim. Cephanelikleri bu iki odaya koydular. 1974 yılına kadar 1 göz odada ben ve ailem diğer iki odada cephanelikle dolu idi. Mücahitler sürekli gelir buradan erzak alırlardı."

Birden gözleri doluyor. Yerinden kalkarak eline; bir kağıt peçete alıp gözlerinden akan yaşları siliyor. Sonra yeniden başlıyor anlatmaya;

"Benim bir erkek kardeşim vardı. Akli dengesi biraz bozulmuştu. Oğlunu için okula gidememişti. Ama tüm köy .onu çok severdi, TMT'nin adamları ile şakalaşmayı çok severdi. Dağlardan odun toplar, onları satar ve para kazanırdı. Yani kendi kendisine yeterdi. < Birgün Rumlar .onu kandırdılar. 'Sana daha fazla para vereceğiz. Gel gidelim seninle oyun da oynayacağız' demişler. Karargahlarına kardeşimi götürürler. Süngülerle çıplak vücuduna haç çizerek onu öldürdüler. Haberi duyduğumda Rumlara olan kinim öyle çok arttı ki anlatamam. Sonra cesedini getirip köy meydanına attılar. Biz de onu Tekke Bahçesi Şehitliği'ne gömdük."

2.3 AYTAÇ ÇAĞIN

Aytaç Ç., aım 1912'de Kibritçi, m. "ün".ü. keman . "iç".a<11 ve m"i2\<". b.oca"2.1 olarak kendine "2. a1, m b\1 1e1 e<. \nmi~ b\1 -<". "B'1%,"Ü\ 'S'S 1a~m<a ama hala 18-20 -yaş\ann<. agibi azin: ile ça\ışma\annı . sûtô.ürüyor.

1963 onun hayatının bir dönüm noktası. 20 Aralık 1963 gecesi Lefkoşa'nın Tahtakale Semti'ne gitmekte olan-Türklerin yoklama bahanesiyle arabalarının durdurulması ve bu arabalardan iki.Türkün öldürülmesini protesto etmek amacıyla Lefkoşa Türk Lisesi okul avlusunda gösteri yapan öğrencilere oradan geçmekte olan Rum Polisi cipinden ateş açılır. O sırada Lise II Fen sınıfında olan Aytaç Çağın olayları şöyle anlatıyor:

"O gün okulda ani bir kargaşa yaşandı. Önceki gece meydana gelen olaylar sonucunda birçok arkadaşım ve ben bir protesto gösterisi yaparken hiç beklenmedik bir tepki aldık. Bugünkü Lefkoşa Şehitler abidesinden KKWC Merkez Bankası'na kadar olan yol 1963'te tek yol değil, çift yoldu. Meriç~z Bankası tarafından gelen bir Rum polisi cipi Girne kapısı önüne doğru gele:ry.k okula doğru yanaştı. Ucu honi biçiminde Jungle Rifle adlı makineli tüfekle iki; yJ ateş etti. Okul bahçesi birden konuşan öğrencilerle doldu. Kendimi korumak için içerisinde kitaplarımın bulunduğu çantayı başımın üzerine koyarak yere yattım. Tehlikenin geçtiğini anlayınca ayağa kalktım. Ancak bu kez manzara hiç de hoş değildi. Çok sevdiğim iki arkadaşımın yerde kanlar içerisinde yattığını gördüm. Kurşun birinin ağzından girdi ve boynundan çıktı, diğeri ise arkasından ve başından yaralanmıştı."

Bu olayın ardından okullar tatil olmuş. 24 Aralık akşamı iyice sıklaşan çarpışmalar sonucunda herkesi bir panik kaplamış.

"Evimizde dedem, annem, babam ve kardeşim bulunuyordu. Küçük Kaymaklı'da oturuyorduk. Gece kapımız çalındı. Gelen yan komşumuzdu. Rumların saldırıya geçtiğini ve kaçmamız gerektiğini söyledi. Girne Kapısı'nda Şahin Sineması vardı. Oraya yerleştik. Orada 1-2 gün kaldıktan sonra komşumuzun evine taşındık. Onlarla birlikte 9 kişi olduk. Ama buna mecburduk.

Babam CBC'ye edemedi. Bu arada keman derslerim de yarım kalmıştı, Ermeni olan keman hocam olaylar çıkınca kaçmıştı. O sıralarda İngiltere The Royal Schools of Music Academy'nin Grade 8 keman sınavına hazırlanıyordum, Bu en son sınavdı. Ancak 1963 olayları nedeniyle bu sınava daha ileriki yıllarda girmek zorunda kaldım."

Savaşlar insanların hayatında olumsuz izler bırakır. Aytaç Bey'in hayatında da olumsuz izler var, ancak bunun yanında savaş ortamı kendi kendisi ile mücadele edebilmeyi, hayatını kazanmayı öğretmiş.

"Babam radyoya gidemeyince birinin eve ekmek getirmesi gerekiyordu. 17 yaşındaydım ve hayatım bir anda değişmişti. Lefkoşa'da geçici olarak kurulan hastahane inşaatında kendime bir iş buldum. Yarım gün okula gidiyor, yarım gün de çalışıyordum. İnşaatta çalışmamın karşılığında ustamız Osman Hocaoglu bize beş kişilik aile için her akşam bir çantada gıda, yiyecek veriyordu. Hiç farkına bile varmadan bir gün bir de baktım ki elektrik işlerini, marangoz işlerini, boya işlerini, demirci işlerini öğrenmiştim; Savaşın insan yarar sağlayamaz ama benim birçok meslek dalını öğrenmeme neden oldu. Hastahane inşaatında elektrikçi ustasının yanında iken, hastahane hastabakıcı kursları açıldı ve ben o kurslara da girdim. Ancak annemin karşı çıkması sonucunda hastabakıcılık yapamadım. Oysa o dönemde savaştan yaralanan çok insan vardı. Gönül isterdi ki onlara yardımcı olabilseydim.

Bu sırada 1965 yılında liseyi bitirdim. Diğer yandan savaş devam ederken Topel Kültür Derneği'ni kurdum ve yurdun her yerinde arkadaşlarımla birlikte dolaşmaya başladım. İnsanlarımız benliklerini kaybetmesin, savaşın kederinden biraz olsun kurtulsun, kendi kültüründen kopmasın diye Batı-Türk Müziği ve Tiyatro dallarında, birçok etkinliği gerçekleştirdik. Köyden köye, kasabadan kasabaya giderken yolda otobüsümüzü yoklayan Rumlar birçok kez müzik aletlerimizde zarar vermişlerdi.

1966 yılında çıkan bir kararla artık evlerimize dönebileceğimiz söylendi. Evimize döndüğümde hünkür hünkür ağladım. Evimizdeki eşyaların hepsi alınmıştı. Ev sınırda olduğu için Türk Mukavemet Teşkilatı'nın mevzisi olmuştu.

Lisenin bitmesiyle birlikte üniversite sınavlarına girdim. İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Kimya Bölümünü kazanmama rağmen daha önce 3 yıllık mukaveleli askerlik yapacağıma dair imza verdiğim için tahsile gidemedim. Ancak mühim olan yurdumuzun müdafaasıydı. Daha sonra Öğretmen Koleji'nin sınavlarına girdim ve Müzik Öğretmeni olarak mezun oldum. Asla üniversiteye gidemedim diye pişmanlık duymadım. Elbette ki buna çok üzülmuştüm. Ama şu an özgürce yaşıyor olmam benim için daha önemlidir.

2.4 HAYRİYE GÜNAL İPEKOĞLU

1963 Aralık ayında başlayan saldırılar belli aralıklarla şiddetlenerek 1974 yılına kadar devam etmiştir. 6 Şubat 1964'te ise Arpalık Köyü'ne karşı saldırıya geçen Rumlar hile yoluyla köye girerek önlerine çıkan masum insanlara geliş güzel ateş ederek 5 Türkü şehid ederler. Bu beş kişinin arasında (annem) Hayriye G.İpekoğlu'nun amcası Mehmet Büyükoğlu da bulunuyordu. Türkler, 6 piyade tüfegi ve bir Sten makineli tabancasından oluşan silah gücüyle Rumlara karşı savaştığı bu çatışmada esir alındıktan sonra yere yatırılarak başı mermilerle parçalanan 13 yaşındaki İsmail Musa'nın sıkı sıkıya kapalı avcunun içinde bir fişekle bir paslı çivi çıkmıştı. 150 nüfuslu bu köyde herkes genelde bir birine akrabaydı. İsmail Musa da Hayriye İpekoğlu'nun akrabasıydı.

Olaylara bir de Hayriye G.İpekoğlu'nun gözüyle bakarsak görünenin ardında daha farklı bir tarih olduğunu anlarız.

"6 Şubat'tan birkaç gün önce babam.amcam ile=birlikteevderrayıldılar. O zaman ben küçüktüm. 10 yaşındaydım. Bazı şeyleri anlayabiliyordum. Ancak babamın nereye gittiğini anlamayınca anneme sordum. 'Çocuklar herşeyi sormazlar, babanın işi var işi bitince gelecek' diyerek bir nebze de olsun benim merakımı gidermeye çalıştı. Ancak o merak asla geçmemişti.

1963 6 Şubat'ında ise öğleye doğru bir kargaşa başladı. Köyde bir koşuşturma, bir telaş vardı. Annem yoğurt yapmak için ocağa kaynaması için süt koymuştu ki birderr bire silah seslerini duyunca kardeşlerimle bana içeriye girmemizi söyledi. Babam.evde yoktu. Yalnız bir kadın olan annem bir anda ne yapacağım şaşırmıştı.

Tüm olay köyün başında bulunan su deposu yüzünden başlamıştı. İki Türk ile iki Rumarasında bir alıp-verme-komisundaçıkan tartışmadan çıkan olay bir ara durduruldu.iAnc.a.k. ardından civar köylerdeki Rumlar, bu tartışmayı fırsat bilerek silahlanarak•Arpalık<>Köyü'ne baskın düzenlerler. Köyün bir yanında dağlık alan, diğer yanında ise ovalık bir alan vardı.' Birbirlerinden habersiz bir şekilde, teşkilatlanmamışbin şekilde çatışma yaratmak isteyen Rumlar, hüsrana uğrarlar. Bir Rum köyünden gelen bir grup, ovalık alanda iken diğer bir köyden gelen

Rumlar da dağda idiler. Dağda olan Rumlar enginar bahçelerinin bulunduğu ovalık alandaki grubu Türk zannederek ateş etmeye başladılar. Ovadaki Rumlar da dağdaki grubu Türk zannederek ateş açarlar. Böylece bir birlerini öldürmeye başladılar. Bu ateşli çatışmanın yaşandığı sırada köyde bulunan büyükler bu fırsattan yararlanarak köy halkını belli başlı büyük evlere toplamaya başladılar.

Bu sırada biz hala evdeydik. Bir ara dışarıda bulunan tuvalete gitmek için kardeşimle birlikte dışarıya çıktık. Yere yatıp, sürünerek tuvalete doğru ilerlerken çatışmadan gelen bir kurşun tam benim omuzumun üzerinden geçti. O an çok korktum ve kurşunun omuzuma saplandığını zannettim. Ama ucuz kurtulmuştum. Ancak kurşunun sıcaklığını hissetmiştim. Daha sonra da omuzumda bir ağrı başladı ve bu ağrı tam üç gün sürdü. Daha sonra annem ile ben ve kardeşlerim teşkilat mensuplarının direktifi üzerine başka bir eve yerleştik; Geceyi orada hiç uyumadan geçirdik. Sabah köy içerisinde yine bir koşuşturma başladı. Herkes ailesini aramaya başladı. Bu sırada köy savunmasında 5 kişinin şehit olduğunu öğrendik.

Bu beş kişiden birisi; amcamdı. Amcamın öldüğünü duyar duymaz ağlamaya başladım. Henüz ölüm kavramını dahi anlamayan bir çocuk için oldukça olgun bir davranış gösterdiğime inanıyorum. Çünkü her yetişkin insan sevdiğini kaybedince ağlar. Amcam köy halkının bir kısmının toplandığı bir evde teşkilat mensubu olarak elinde tabanca ile kapının arkasında nöbet bekliyordu. Rumlar gece yarısı köyüne kadar inince tek tek evlere doğru saldırmaya başlamışlardı. Amcamın buhurdığı eve gelen Rumlar önce eve girmeden amcamla silahlı bir çatışmaya girişirler; Ancak amcamın bu sırada mermisi bitip ses kesilince eve yaklaşarak kapıyı ittiler. Hemen kapının arkasında bulunan amcam da hiç acımadan vururlar. Sonra evde bulunan halkı da esir aldılar.

Amcamın ölümünü öğrenince bir de aklıma babamın sağlığı geldi. Artık onun evden ayrılığını anlamıştım, 'Savaşmak için' Onun ölüp ölmediğini merak ederken babamın eve döndüğünü görünce sevinç çığlıkları atmaya başladım. Babam, Birleşmiş Milletler aracılığıyla ateşkesin sağlanmış olduğunu ve köy halkının Akıncılar Köyüne gitmesi gerektiğini söyledi. O an doğup büyüdüğüm o

sevimli köy evinden ayrılmak çok zor gelmişti. Köyde hem: Türklerden hem de Rumlardan verilen şehitler de Birleşmiş Milletler askerlerince toplanır. Ancak biz ailemle birlikte Akıncılar Köyü'ne doğru gitmek için enginar bahçelerinden geçerken Rum ölülerini görmüştük. Bu kötü sahne bugün her ölüm olayını duyduğum zaman aklıma gelir. Annemin kucağında 3 aylık kardeşim İbrahim vardı. Annem bu arada rahatsızlandı ve ayağı burkuldu. Ablam da kardeşimi kendi kucağına aldı. Yol boyunca annemi yürüyemediği için arabaya aldılar. Akıncılara vardığımız zaman ise hepimizi sinemada toplamışlardı. Orada köyün ileri gelenlerinden evinde boş odası olanlardan bu göçmenleri barındırmaları istendi. Biz de yaşlı bir kadının evine yerleştik. Daha sonraki yıl ise göçmen evleri inşa edilince biz oraya yerleştik. 5 ve 6 ncı sınıfı burada bitirince, ortaokul için Lefkoşa'daki Lefkoşa Kız Lisesi'ne başladım. Akıncılar Köyü'nden Lefkoşa'ya her gün otobüsle gidip gelmek oldukça zordu. Yolda arada sırada otobüsleri durduran Rumlar rahatsız edici davranışlar sergiliyorlardı. Bu yüzden her gün gidip gelmek yerine Lefkoşa'da öğretmenlik yapan Teyzemin evinde kalmaya başladım. 1966-1967 öğretim yılında okula başladım. Lefkoşa o sırada 2 kısma ayrılmıştı. Bir kısmı Türk bir kısmı da Rum idi. Bu yüzden okul ile ev arasında yürümeme rağmen herhangi bir olaya tanık olmadım."

Annem, bütün bu karmaşanın içerisinde sürekli babasını düşündüğünü söyledi. Dedem 1963-1974 yılları arasında tam 11 yıl boyunca Türk Mukavemet Teşkilatı'nda görev yapmış.

"Çoğu kez evden ayrılırdı ve ben nereye gittiğini, ne yapacağını, ne zaman geri döneceğini bilmeden bir belirsizlik içinde hep onun bir gün geleceğini ve ailemle hep bir~te huzurlu bir aile yaşantımızın olacağı günleri hayal edertim."

Bugün kendi yaşantımızla annemin yaşantısını karşılaştırdığım zaman annemin hayallerinin gerçekleşmiş olduğunu görüyorum. Onun bu hayalleri ilk olarak 1974 yılında Kıbrıs Türk Barış Harekatı'nın başlamasıyla gerçekleşmiş.

Akıncılar Köyü'nde ise arada sırada silah sesleri duyulmaya devam etmiş. Köyün dört tarafı dağlarla kaplıymış. Bu dağların üzeri düz alan olduğu için

Rumlar arada bir buraya gelerek köyü izlerlermiş. Bütün bunlar 1974 yılına kadar sürmüş.

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

3. 1968-1970 YILLARINDA YAŞANMIŞ CANLI HATIRALAR

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

1968-1970

3.1 AYSIN KARADERİ

16 yaşında çocuk yaşıta vatan toprağı bekleyen bir Orta III öğrencisi
Aysin KaraderiW.geçmişinden bahsederken gurur duyuyor.. Cesaretin .oldukça
karanlık olduğunun bilir(;inde olduğunu söylüyor. Ve yine gözyaşları. Ama bu kez
cesaretin ve gururun gözyaşları...

Bir dönemimiz~ ..~\l.~ ~ ,~ ~~~~"ll ~.~oS..~ X:-l~~"ll..~~~~l. '-l\l.~'m'l\l'i~\
sınav\mma K\l'l'a\l\o\l.. ~~1\ \l"llö.~l.~ ~"h..~~~~ ~~~~ ~~~~

hazırlandığım bir zamanda göreve çağrıldım. Görev kutsaldı. Ertesi gün sınavım
olmasına rağmen nöbet beklemeye gittim.

Elimde Piyade onluk tabanca (03). Soğuk bir kış günü idi. İçimden sınavı hiç
düşünmeden yürürken; şimşeklerin çakmasıyla irkiliyorum. Hem karanlık, hem de
soğuk ama içimden..sürekli tekrarlıyorum IAsker korkmaz! Ben mücahidim,
mücahit korkmaz!' diye. Nöbet tuttuğum yerde benden başka kimse yoktu. Her an
her yerden birisi gelebilirdimBirinin geldiğini anlayabilmek için eski metal süt
kutularım bir birine>bağlayarak mevzinin.etrafmı, çevirirdik. Böylece biri
mevzinin içine girmeye çalışırsa sütekutuları ses çıkaracak, sesin geldiği yöne
doğru gerekli korumayı yapacaktık. Böylece görevimizi tamamlar sabahleyin de
okula sınava giderdik."

Hayat şartları sanıldığı gibi kolay değilmiş o zamanlar. Bir öğrenci yalnız
kendini değil kendisinden başkalarını da düşünerek korumak zorundaydı. Bunun
yanı sıra fedakarlık en sık gösterilen davranış şekliydi.

"Sancaktarlık döneminde iken, bana istihbarat görevi verilmişti. Rumcaıyı iyi
konuşurdum. Bir gün beni Bafta bulunan bir polis karakoluna gönderdiler.
İstihbarat adına görevim Milli Muhafız Ordusu'nun arabalarının plakalarını
almaktı. Ancak ben, görünürde bir arkadaşına ehliyet alacaktım. Bu bizim bir
nevi parolamızdı. Polis karakolunun içerisinde ehliyet veren kişi Rum polisiydi.
Ancak o polisin de bir ajan olduğu biliniyordu. Yanma arkadaşım ile beraber gittik.
Bize önce Mücahit olup olmadığımızı sordu. Ona öğrenci olduğumuzu söyleclik.
Arkadaşıma ehliyet vereceği için onunla kişisel olarak konuşmaya başlayınca ben
de etrafı geziyor süsü vererek Milli Muhafız Ordusu'nun plaka numaralarılll

aldım. Avluda dolaşırken ehliyet müfettişinin beni izlediğini farketdim. Plaka numaralarını aldığım için arkadaşşıma gözümle bir işaret verdiğim sırada müfettiş beni gördü. "Sen niye kaş-göz işareti yaptın?" deyince bir an şaşu;qlil. ş.nca.k., ters bir yanıt vermedim. 'Biz öğrenciyiz, yarın sınavımız var da arkadaşşıma gitmemiz gerekiyor diye işaret verdim' dedim. Ancak aslında gizli bir ajan olan bu Rum Polisi verdiğim cevabı yeterli bulmadı. Saat 09.30 idi. Daha geniş bilgi alıp, sorgulama bahanesiyle beni tutuklayıp karakoldaki hücreye attılar. Plaka numaralarını küçük bir kağıda yazmıştım. İç çamaşırimda saklıyordum. Bu plakalar vasıtasıyla Rumun bize karşı ne kadar güçlü olduğu anlaşılacaktı. Hücrede biraz yalnız kaldıktan sonra içeriye Rum polisleri girdi. Akşama kadar beni dövdüler. Üzerim kanlar içerisinde kalmıştı. Ancak tüm çabalarına rağmen istedikleri bilgiyi öğrenemediler. Bu arada arkadaşım da istihbarata benim esir düştüğümü haber vermişti. O gün Rumların ne kadar aptal olduklarını düşündüm. Öyle ki pataklayıp dövdükleri adamın üzerini aramayı unutmuşlardır. İstihbarat örgütü konuyu Birleşmiş Milletler'e şikayet edince serbest bırakıldım ve Birleşmiş Milletler aracı ile kendi bölgeme iade edildim."

Baf'ın Mutarlo denilen eski bir tarihi mekanda yaşananlar biraz da maceralı imiş. Mutarlo Kral Mezarlıklarının bulunduğu bir kıyı şehriymiş. Ayrıca orada Rumların küçük bir karakolu da varmış. Aysin Karaderi, oradaki Rumların mevzilerdeki mazgalların (delik) hacimlerini, yüksekliğini ve yapısını tespit ederek fotoğraf çekmek amacıyla oraya arkadaşlarıyla gitmiş. Tabii ki yine istihbarat görevi nedeniyle.

"Rumların karakolunda devamlı bir manga dururdu. Karakola yanaştığımızda içeride ~e yoktu. Mutarlo deniz kenarındaydı. Askerler de o sırada denize giriyorlardı. Bu yüzden kıyafetleri, silahları dışarıdaydı. Yerde iki çeşit polis tüfeği vardı. 2tane Grine! marka, 1 tane de Thomson marka tüfek. Arkadaşımla yavaş yavaş yürüyerek tüfekleri aldık ve kaçımaya başladık. O sırada bizim kaçtığımızı gören Rum askerleri cip ile bizi kovalamaya başladılar. Ancak biz Türk mevzilerine kadar silahları getirmeyi başardık. Ancak biraz daha geç kalsaydık, bir çatışmaya neden olabilirdik."

Aysin Karaderi yaşanan onca olaydan ailesinin kesinlikle haberi olmadığından bahsetti.

"Ailem beni ders çalışmak için arkadaşşıma gittiğimi sanırken ben vatan toprağı için mücadele vermekle meşguldüm."

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

1974 YILI

4. 1974 YILINDA YAŞANMIŞ CANLI HATIRALAR

4.1 AYSIN KARADERİ

1974 yılı her Kıbrıslı Türk için en mutlu yıldır. Aysin-Karaderi 1974'te polis olarak görev yapıyormuş. Liseden sonra Polis okuluna gitmiş .Barışharekatı başlamadan önce nişanlanmış. Harekatın başlamasını şöyle anlatıyor:

"Henüz genç bir polis olarak sgörev yaparken artık beklenen birrktirtarma gerçekleşiyordu. Yeni nişanlıydım. Amirlerimiz Harekat'ın olacağını bizlere haber vermişti. Alarmede idik. Her an için savaşa hazır olmak zorundaydık. Sabahleyin, 20 Temmuz sabahı saat 05.00'te Rauf Raif DENKTAŞ'ın radyodan yaptığı konuşma ile Harekat r~smeu>başlamış oluyordu. Ailemle vedalaştıktan sonra savaşmak, vatan.uğrunda<gerekeni yapmak için yola koyuldum. Annemin gözünden iki damlayışaktığını gördüm.ama bu beni daha da yüreklendirdi."

Savaşınf@Lbir şekilde ba.şlamasıyla birlikte can kayıpları da olmaya başlamış.

"Hastahaneye;()ilk yaralana.n.tparaşütçüyikucagımda getirdim. O'nu sedyeye yatırırken öldüğünufark~ttım. O.BarışHareketi'nin ilk şehidiydi ve kollarımın arasında can verdi"

O gün hayallerinin <gerçekleşmiş olduğunu düşünüyormuş. Türk Hava Kuvvetleri'ne bağlı jetler Kıbrıs semalarında boy göstermeye, şafak iyice ağardığı zaman havadan paraşütcü birlikleri atlamaya başlayınca gözleri dolarmış.

Türk Mukavemet Teşkilatı Komutanlarından Ali Çakır'm şehit oluşuna şahid olmuş Aysin Karaderi,

"Ali Çakır, milliyetçi, vatansever bir insandı. Bugünlere gelmemizde oldukça büyüik-. \yapı olduğuna inanıyorum TMT'de bomba yapımı sırasında elini kaybetmişti. Asıl görevi TMT'de vurucu tim idi. İngilizlerin Türklerden oluştur<ipğm>.k.qı:uandbirliğinde yeralmış ve Rumlarla birçok kez silah silaha çatışmaya) girmişti. Ayrıca Genelkurmay Başkanlığı'nın Şeref Madalyasını almıştı. Jncalt\1974 Barış Harekatı sırasında Lefkoşa Marmara Bölgesi'nin komutanıydı. Oj:"eniş~hir Camisi bahçesinde vuruldu. Hastanaheye getirildikten sonra onun odasın<ianöbet beklemeye başladım. Bu benim için oldukça onurlu bir görevdi. Onun gibi vatana çok hizmeti geçmiş bir insanın yanında nöbet beklemek beni gururlandırıyor.

Göğsünden ve karaciğerinden yaralanmıştı. Onu derhal ameliyata aldılar. Onun tedavisini yapan kişiler Dr.Yüksel Tüccaroğlu, Doç.Dr.Kemal Bolayır ve şu anda KKTC Avusturya Elçiliği görevinde olan Dr.Necdet Ünel idi. Başarılı bir ameliyat olmuştu ama Ali Çakır çok fazla yara aldığı için ameliyat sonrası doğru dürüst kendine gelememişti. Karısı ameliyattan sonra gelerek kocasını görmek istedi. Ancak kurallara göre onu göremezdi. Bana kocasının nasıl olduğunu sorardı. Ben de başımı salları iyidir derdim. Ama ben onun iyi olduğunu çok iyi bilirdim.

Ameliyat olduktan sonra 3 gün 3 gece başında bekledim. Bu süre Zmrii.a asla uyumadım. Onu beklemekten ve korumaktan gurur duyuyordum. Bu üç gecede onu izlerdim. Sadece horlama sesleri gelirdi. Gözleri kapalıydı. Şuuru da yerinde değildi. Üç günün sonunda Dr.Necdet ÜNEL tarafından helikopterle Türkiye'ye tedaviye gönderildi. Ancak faydasızdı. Türkiye' de vefat etti."

Aysın Karaderişkendisini polis olmaya teşvik eden bu adamı saygı ve rahmetle anıyor. En çok da bu vatannı kurtuluşunugöremediğinden duyduğu sıkıntıyı dile getirmekten kendinialamıyor.

4.2 HAYRİYE G.İPEKOĞLU

1974 Barış Harekatı sırasında Akıncılar'da bulunan Hayriye G.İpekoğlu hareketin başladığını nasıl fark ettiğini şöyle anlatıyor:

"Bir gün evde pencereden dışarıya baktığım zaman ilerideki ovalık alanda bir askeri uçağın yere bomba bıraktığını gördüm. Bomba ile birlikte çok fazla bir ses meydana geliyordu. Ardından da ortahğı kara bir duman kaplandı.

Öncelikle bu uçakların Rumlara ait olduğunu sanarak korkmaya başladım. Ancak daha sonra öğrendik ki bu Uçaklar Anavatan Türkiye'ye aittir ve Türk askeri artık bu eziyetli günlere son• vermek için gelmiştir. Ancak bu sevincimiz yarım kaldı. Kardeşim Hüseyin Rum tarafında çalışırken esir alınmış. Ondan bir süre haber alamadık ancak annemle babam sürekli Kıbrıs Türk Toplum liderlerinden Osman Örek'e giderek kardeşimin bulunması için müracaat ederlerdi. Tarn onun hayatından ümidi kestiğimiz bir sırada Osman Örek'in çalışmaları sonucunda kardeşim bulundu ve biz ikinci bir sevinci yaşarken yeniden bir haber alarak yıkıldık. 1964 yılında bizimle beraber Akıncılar'a gelen Cemal amcam ve ailesi Rauf Raif DENKTAS'ın teşvikleriyle ve onun garanti vermesiyle Arpalık'taki evine geri dönmüştü. Onlara bir miktar da para yardımı yapılmıştı. Bu sayede evlerini tamir ederek orada oturmışlardı. Ancak devlet yetkililerinin garanti vermelerine rağmen, Rumlar onları gıyeyarları sürekli rahatsız edermiş. 1974 Barış Harekatı başladığı zaman ise Rumlar avuçlarının içinde tuttu ve bu bölgeye saldırmayı fırsat bildi ve amcamın çocuklarını esir aldı. Bu sırada dedem ve babaannemin feryadlarını çok iyi hatırlıyorum. Zaten bir süre sonra dedem bu acılara katlanamadı. 1974 Barış Harekatı sırasında Barış Gücü askerlerinin de yardımı ile amcam ve çocukları kurtarıldı. Ancak dedem buna fazla dayanamadı ve o sırada vefat etti. Babaannem de Ortaköy'deki evinde önceleri yalnız, sonra da halam ile oturmaya başladı.

Sonuçta çok acılar çekildi, çok kanlar döküldü ama bugün özgürce kendi vatan toprağımızda yaşamamız mümkün oldu."

4.3 HÜSEYİN BÜYÜKOĞLU

İki kez Rumlara esir düşmüş olan Hüseyin Büyükoğlu, yalnız başına çok münakaale vermiş. Hatta ölümle yaşam arasında gidip gelmiş.

"1969 yılında çalışmak için izin çıkınca Rum tarafına geçtim. Daha önceleri Rum tarafında çalışmak yasaktı; Ama 1969 yılında yapılan bir antlaşma ile arkadaşlarımla birlikte Rum tara:findaki Aydemedi bölgesinde ev kiralayarak orada çalışmaya başladım. 15 Temmuz 1974 tarihine kadar orada çalıştım. 15 Temmuz'da Rum Cumhurbaşkanı Makarios ile Grivas arasında bir olay oldu. Makarios Türklerin mal varlıklarını satın alarak onları adadan yok etmeyi planlıyordu. Grivas da buna karşı çıkıp Türkleri öldürerek adadan yok etmeyi isteyince, Makarios'a karşı darbeye bulundu ve onu öldürmek istedi. Bu olay da Barış Harekatı'nı hazırlayan nedenlerdendi. 20 Temmuz 1974 tarihinde I nci Kıbrıs Barış Harekatı'nın başlaması ile Aydemedi bölgesinde-bulunan Türkler Türk tarafına geçerek kurtuldular. Ancak benvebir arkadaşım.bunu başaramadık ve Rumlara esir düştük. Biziyarıyanadizerek kurşun yağmuruna tuttular. Bu yağmurdan sonra yanımdakie arkadaşımı şehit düştü. Ben de yaralanmıştım. Bir ara kurşunun vücudumu sıyrıp geçmesi ile kendimi kaybedip yere düşünce Rumlar benim de öldüğümü sanıp oradan uzaklaştılar. Bileğimin sağ tara:findan ve sol dirseğimden yaralanmıştım. Şehit olan arkadaşımı orada bırakmak istemedim ama onu taşıyacak gücüm yoktu. O an kendimi düşünmek zorundaydım. Bu yüzden Türk: tarafına geçiş yolları aramaya başladım. Bizi vurdukları bölgede üzüm bağları vardı. .Yere sürünerek, yavaş yavaş bu bağlardan birine girdim. Burada 3 gün kaldıtt11{r.Yiyecek ihtiyacımı karşılamak için bağdaki üzümlerden.yedim. Aynı şekilde ./vü.pud.ı.ındaki>. yaraları iyileştirmek için üzümleri sıkarak suyunu ve posasını: yaralarımın üzerine koyarak gömleğimin parçasıyla yara!{:lfi sardım. Bu süre içel'isindei<hemryaralarımı bir nebze de olsun tedavi ettim, hem de Türk tara:finageçinekiçin yollar, çareler aradım. Üçüncü günün sonunda tam bağdan kaçmaya hazırlanırken.yaşlı bir Rum elinde bir sepetle bağa geldi. Beni farkedince yanıma yaklaştı ve kim olduğumu sordu. Ona 'Beni buraya ustam üzüm toplamam.için gönderdi' dedim. Ancak esas sahibi bu yaşlı adamdı. Beni

isimlerimizi Türk yetkililerine vermiş, bu olay büyük yankı uyandırarak gazetelere de manşet olmuştu."

1971.yTemmuz'unda Halkın Sesi gazetesinde Hüseyin Büyükoğlu hakkında çıkan yazı;

RUM MERKEZİ ~1....~~~~~ \....~ _|| ~(.){\}~"'\'-1\\.'L~
~"R~L~\~.~h ~\~.~\~.~;"c~~~~~

LEFKOŞA. Rumların elinde kinilikleri ve listeleri Türk Yönetimine verilmeyen soydaşlarımız b'1lun.o.u.ğp<hakkm.o.a bu süre önce basın.o.ayer alan haberler üzerine Rum Yönetimi bunların bir kısmının listesini Barış Gücü ve Uluslararası Kızılhaçta vermiştir.Li\$ayısı14 olan bu soydaşlarımız Lefkoşa'da Merkezi Cezaevi'nde tutulmaktadırlar.

Otonom Türk YönetimiX Savunma Bakanı Osman Örek bu soydaşlarımızla ilgili olarak şunları söylemiştir;

"Rumlar, UBarış.Gücü nezdinde<giriştiğimiz teşebbüsler sonucu Lefkoşa'da Merkezi- Cezaevi'nde bulun.un.rsoydaşlarımızın listesini göndermişlerdir. Barış Gücü Siyasi Danışmanı aracılığıyla gönderilen listede 14 soydaşımızın isimleri vardır. Bunların bir kısmı Türk, Silahlı Kuvvetler'in Barış Harekatı'ndan önce hüküm giymiş kimseler bir kısmı da savaş tutsaklarıdır. En erken bir zamanda serbest bırakılınalarnıtemin için çaba harcamaktayız."

Konu ile Uluslararası Kızılhaç Örgütü de yakından ilgilenmektedir. Öğrenildiğine göre Lefkoşa Rum Merkezi Cezaevi'ndeJptulialtl/sqydaşlarımız şunlardır:

Savaş tutsa~ç olaralk tutulanlar; Ahmet Zeki, Ali Selim, Ahmedü Ramadan, Halil Ali, Hasan Ahmet, Hüseyin Ahmet (Büyükoğlu) ve Salahi Salih.

Hükümlü olarka tutulanlar; Ahmet Esat, Hasan Ahmet Halil, Yıldıan İzzet, Mustafa Cemali, Mustafa Ali Kanatlı ve Mustafa Kerim Yeşim.

"Artık içim rahattı. Biliyordum ki vatan hızla Türk Ordusu tarafından kurtalıyor başarılı bir I nci Barış Harekatı sonra ardından II nci Barış Harekatı gerçekleşmiş özgür bir) yaşama az kalmıştı. Tam 96 gün bu cezaevinde esir tutuldum. Elbette ki bu günler hiç de kolay değildi. Cezaevinde Rum Muhafızları

tarafından hırpalanıp yaralandığımız günlerde bizi doktora götürmezlerdi. Kendi tedavimizi kendimiz yapardık. il nci Barış Harekatı'nın sona.ermesinden.epeyi bir zaman geçmişti ve artık bizim Türk tarafına iade edilme zamanı gelmişti. Bizi değiş-tokuş sistemi ile iade ettiler. Onlar Türkler bir Türk verirken gırlar de onlara bir Rum iade ederdi. Bu sistemle Türk tarafına 96 gün sonra iade edil<lini>. Ancak gerekli işlemlerin yapılmasıweesorgurmin alınması için Türk .Polisiberi3 gün elinde tuttu. Bu sırada babam'TMT mensubu olduğu için rahatça bulunduğunu n yere geldi ve beni gördü. O yürek.lir.sart adamın ağladığını ilk kez olarak onunla kucaklaştığım gün. gönüştürü. K:ıybetmiş olduğu oğlunu, öldüğünü sandığı oğlunu sapasağlamayakt:ıgqnü>olmak belli ki onu çok sevindirmişti. Üç.gün sonra tamamiyl<r.se171Jeşt 1>ara.kıldım. Artık Rum korkusunun bulunmadığı, savaş ruhunun .hapsolmadığı; .şilajlrseleslerinin duyulmadığı huzurlu bir evde ailemle birlikte yaşama zamanı gelmişti,"

Hüseyin Büyükoğlu evire<.ipndüğü zaman ailesi tarafından büyük bir coşku ile karşılanmış. Aradan beş gün geçiltctensonra onu vatani görevini yapmak amacıyla askera çağırıldıklarındaıse lıçtere<.ldüetmeden seve seve askere gitmiş.

"Askere çağırıldığım zaman düşünmek gibi bir hakkım yoktu. Benim babam tam 11 yıl gece gündüz demeden, vatani için o cephesenin bu cephe .benim diyerek askerlik yapmıştı. Onun oğluna da askerlikten kaçmak yakışmazdı. Bu yüzden seve seve askere gittim."

4.4 MÜNÜR ÇAKMAK

1974'te Türk Barış Harekatı başlayınca Rumlar Ayanni'ye saldırmışlar.

"En sonunda yine Türkleri hazmedemediklerini gösterdiler. Barış Harekatı başlamış olmasına rağmen köyümüze saldırdılar. Ancak köyümüzün gençleri bu kez hazırlıklıydı. Dağlara kaçtılar-ve Rumlarla mücadeleye başladılar. Rum köye bazuka ağır toplar atıyorlardı. Bu/arada biz de köy halkını okul meydanına topladık. Bunu fırsat bilen garun,çtçiler,evlerimizde olan her şeyi yağmaladılar. Evlerde kısılmış olan 4-5 kişi bu.sa1.dırıda.şehitoldu. Birçok evi de ateşe verdiler. Daha sonra ise Barış Güçü asl{_e;hgeldi kendi bayrağını çekti. Böylece Rum da çekilmek zorunda kaldı. A.p;id~.lqsa,bir zaman geçti. Bu kez Rumlar daha serbest bir şekilde köye .grip/)/çıkılıaya.Jbaşladılar. Bizlere;'. 'Nasıl olsa siz burayı terkedeceks~/ mallarınızı./pg:eyerin' diy~rek elimizdeki,iç beş yiyeceğimize de el uzatıyendırdıx: 5 gıyılı Anzılara bapı orabaları dıfıay

KöY• düştükten sqpra<gençl~r)l<.ç,yegir:meye l{_orktular.xKaçak.>.olarak Türk bölgelerine sığındılar, Ben de bugün oturduğum köy Bostancı'da nöbet tutmaya başladım, Askerimiz burayı ele> geçirmişti ve. bu köyün yeniden işgal edilmemesi için korunması gerekiyordu."

Kıbrıs Türk Barış Harekatı'nın tamamlanmasından sonra Rum tarafındaki Türklerin bazıları kaçk olarak dağlardan Kuzeye geçmişler, bazıları da Türk Hükümeti tara:findan kontrollu olarak getirilmiş. Münür dayının ailesi Türk Hükümetince getirilerek bugün oturdukları Bostancı'ya yerleştirilmiş.

4.5 ZARİF ÖNAL

1974 yılında Zarif Teyze'nin evinin karşısına bir başka mevzi kurulur. Buraya Türkiye'den gizli bir şekilde komutanlar gelir. Bu komutanlardan birinin adı Adnan Onbaşı imiş. 15 Temmuz'daise seferberlik ilan edilmiş.

"Annemin bana söylediği birşey vardı. 'Kızım seferberlik ilan edilirse anla ki savaş çıkacaktır.' Annemin bu sözleri aklıma gelince sanki savaşın olacağını sezinlemiştim. Bunun için tarlaya gittim ve bademleri gündüz iken topladım. Gece evime geri döndüm ve bademlerin kabuklarını soymaya başladım. Birden kapıyı biri çaldı. Önce korktum, kocam evde yoktu. Seferberliğe gitmişti. Kapıya yanaştım, hafif araladım. Karşı evdeki komutanlardan biri karşımda duruyordu. "Teyze ışıklarını> kapat" dedi. Önce birşey olduğunu anlamadım. Komutan 'Korkma birşey yok, ..herşey yolunda!' deyince biraz rahatladım. Sabah top sesleri ile uyandım. Saat .5 gibiydi. Arazilerin hepsi arabalarla dolmuştu ve hepsinin üzerinde krem rengi panolar örtülüydü. Türk paraşütçüleri atlayacağı için bu bir parolaymış.

Top sesleri duyulduktan sonra kapı yeniden çalındı. Bu sefer gelen bir komşuydu. Fransız Marksiz'in karısı İngializ Duplax. Kocasını bir diplomattı. Ama kadın oldukça iyi bir kadındı. Top seslerinden ürkünce çantasını alarak evime geldi. Kocasını evde yoktu. Onu teselli ettim. Gelenlerin bizi kurtaracaklarından bahsettim. Onu yüreklendirerek korkmamasını söyledim.

Akşam saat 9.00'da Türk uçakları ve helikopterleri geldi ve böylece hareket başlamış oldu.

Ertesi sabah kızım 'Anne havadan şemsiyeler düşüyor nedir onlar?' diye sordu. Ona havadan düşen şeylerin şemsiye değil, bizi kurtarmaya gelen Türk paraşütçüleri olduğunu söyledim. Bir ara paraşütlerin inişlerini gururla izlerken paraşütün bir tanesi açılmadı ve yuvarlanarak yere düştü. O paraşütü bugün bile hala merak ederim. Evimizin karşısındaki karargah faal bir şekilde çalışıyordu. Beşparmak dağlarının batıya doğru olan kısmı yani Girne'nin üzeri ateşlenmişti. Bu dağların içinde Rumların mevzileri vardı. Bu mevziler bir mağarada gizliydi. Türk Kuvvetleri Rumları mağaradan attılar. Böylece büyük bir başarı elde edildi

ve biz de kurtulmuş olduk. Ne mutlu ki bizlere bugün herşeyi istediğimiz gibi yapabiliyoruz."

Zarîf Teyze gözlerinden yaşlar akarak bize son cümlelerini söylerken Türkiye'ye ve Türk askerine olan minnettarlığını ve şükran borcunu yineliyor.

INDEX

5.1 KİŞİ ADLARI İNDEKSİ

Adnan Onbaşı 43.

Ahmet Esat 40.

~e\ Le¥.\.\/\).

A\aedc\inRamadan \C\.

Ali Çakır 35, 36.

Ali Selim 40.

Aysın Karaderi 31, 32, 35.

Aytaç Çağın23,24.

Binbaşı İsmail.Tansu Bey 15.

Cemal Büyükoğlu 37.

Doç.Dr.Kemal Bolayır 36.

Dr. İhsan Ali 21.

Dr.Necdet Ünel 36.

Dr.Vehbi Zeki Serter 4.

Dr.Yüksel Tüccaroğlu 36.

Fransız Marksiz 43.

Grivas 38, 39.

Halil Ali 40.

Hasan Ahmet 40.

Hasan Ahmet Halil 40.

Hayriye G.İpekoğlu 26, 37.

Hüseyin Büyükoğlu 37, 38, 40, 41.

İbrahim (Büyükoğlu) 28.

İngiliz Duplax 43.

İsmail Musa 26.

Makarios 13, 21, 38, 39.

Mehmet Büyükoğlu 26.

Mustafa Ali Kanatlı 40.

- Mustafa Cemali 40.
 Mustafa Gürgöze 10.
 Mustafa Kerim Yeşim 40.
 Münür Çakmak 20, 42.
 Osman Hocaoglu 24.
 Osman Örek 37, 39, 40.
 Ozan Zeki Fikretoğlu 4.
 Rauf Raif Denктаş 35, 37.
 Salahi Salih 40.
 Sargon Hamon 11.
 Sır John Harding 10.
 Suna 22.
 Yarbay Necmettin Bey 16, 17.
 Yıltan İzzet 40.
 Zahid Pamukcuoğlu 15.
 Zarif Önal 13, 22, 43.

5.2 YER ADLARI İNDEKSİ

Ağırdağ 13.

Akdoğan 17.

Akıncılar 27, 28, 37.

Almanya 10.

Ankara 15.

Arpalık 8, 26, 37.

Avusturya 36.

Ayanni (Aydıncık) 21, 42.

Aydemedi 38.

Ayostirmitos 11.

Baf8, 13, 16, 20, 31, 32.

Bandabulia 13.

Beşparmak Dağı 8, 43.

Boğaz Köy 8, 13, 14, 21.

Bostancı 42.

Diyarbakır 15.

Eğridir 15.

Erenköy 8.

Girne 43.

Girne Kapısı 23.

İngiltere 7, 10, 12, 24.

İstanbul 25.

KKTC 7, 23, 36.

Larnaka 8.

Lefke 8.

Lefkoşa 13, 16, 17, 21, 23, 24, 28, 35, 39, 40.

Lefkoşa Türk Lisesi 22, 23.

Lefkoşa Vali Konağı 6, 10.

Limasol 8.
Londra 7, 18.
Mağusa 8, 16, 17.
Mısır 10.
Mutarlo 32.
Ortaköy 37.
Seyşel Adaları 13.
Şahin Sineması 23.
Tahtakale 22.
Tekke Bahçesi Şehitliği 22.
Topel Kültür Derneği 24.
Türkiye 7, 36, 37, 44.
Yenişehir Camisi 35.
Yeşilırmak 8.
Yunanistan 7, 10.
Zürih 7.